

שולחן ערוך אורח חיים סימן שמז

סעיף א

מן התורה אינו חייב (א) אלא (ב) כשעוקר חפץ מרשות היחיד והניחו ברשות הרבים, או איפכא, אבל פשט ידו לפניו, וחפץ בידו, (ג) ונטלו חבירו העומד בפנים, או שפשט ידו * א לחוץ וחפץ בידו ונטלו חבירו העומד בחוץ, שזה עקר וזה הניח, **שניהם פטורים (ד) אבל אסור לעשות כן מדרבנן.**

מגן אברהם סימן שמז

ד אבל אסור - דקעבר משום לפני עור לא תתן מכשול ואם הוא מונח באופן שאם אפי' לא היה בידו הי' יכול ליטלו לא עבר אלפני עור ומ"מ איסורא דרבנן איכא דאפי' קטן אוכל נבילות ב"ד מצווין להפרישו כ"ש גדול שלא יסייע לו (הרא"ש) ועסי' שמ"ג ונ"ל דלעכו"ם ליכא אסור לסייע במידי דאסור לו כמו אבר מן החי אם לא דקאי בענין שאינו יכול ליטלו וכן איתא בהדיא בע"א דף ו' וכ"כ הר"ן רפ"ק דע"א וספ"ק וכו"כ התוספות בקדושין דף נ"ו ע"ש, וכתבו התוס' שם דאסור להושיט למומרים דבר איסור וע' בירוש' רפ"ג דפיאה ואסור להשאיל לאדם כלי מלאכ' אם הוא חשוד לעשות מלאכה בשבת אם לא שיש לתלות שיעשה בה מלאכת היתר ודוקא בדבר המצוי אבל בדבר שאינו מצוי אסור אם לא מפני דרכי שלום ע' בגיטין ד' ס"ה ובתו' ובע"א דף נ"ה משמע ברש"י דאפי' בעכו"ם אסור לסייעו בדבר שנצטווה ע"ש ועבי"ד סי' קנ"א וס"א ובש"כ שם: דרך ארץ לומר לאדם שעוסק במלאכה תצלח מלאכתך (שבת ד' פ"ט) ואפי' לעכו"ם אבל מי שעוסק במלאכת איסור אסור לו' לו כך (גיטין ספ"ה):

בראשית פרק כה

(ו) וְלִבְנֵי הַפִּילֵגְשִׁים אֲשֶׁר לְאַבְרָהָם נָתַן אַבְרָהָם מִתְּנַת וַיִּשְׁלַחֵם מֵעַל יִצְחָק בְּנוֹ בְּעוֹדְנוּ חֵי קְדָמָה אֶל אָרֶץ קְדָם :

תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף צא עמוד א

ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק ולבני הפילגשים אשר לאברהם נתן אברהם מתנת... מאי מתנות? אמר רבי ירמיה בר אבא: מלמד שמסר להם שם טומאה.

רש"י מסכת סנהדרין דף צא עמוד א

שם טומאה - כשוף ומעשה שדים.

תוספות מסכת עבודה זרה דף כז עמוד ב

שאני מינות דמשכא - לכאורה משמע דאפי' מרופא מומחה שמתרפאין מהן מ"מ מן המינין אסור להתרפאות שום חולי וא"ת דהא לקמן (דף כה.) בשמעתין ר' אבהו קיבל סמא מן יעקב מינאה י"ל דאף במינים לא אסרו אלא ברפואה שמזכיר בה שם עבודת כוכבים ואומר שהעבודת כוכבים מועלת לכך ובהא ודאי אתי לאמשוכי ואסור כי ההיא דירושלמי דהכא מעשה בר"א בן דמא בן אחותו של רבי ישמעאל שהכישו נחש ובא יעקב איש כפר סכניא שמו לרפאותו בשם רבו ולא הניחו רבי ישמעאל וכן אם אמר הרופא אפילו אינו מין קח ממים של עבודת כוכבים פלונית או מעצים שלפני עבודת כוכבים אסור כדאמרין פרק כל שעה (פסחים דף כה.) בכל מתרפאין חוץ מעצי אשירה ואור"י דמיירי כגון שאומר לו שאותם מים או אותם עצים מועילין ולא אחרים כגון ע"י שד שמטעהו כי לפעמים יש כח ביד שדים להטעות כדי לטרדם כדאיתא לקמן פרק ר' ישמעאל (דף נה.) דההוא בית עבודת כוכבים דכי הוה מינזף עלמא ולא אתי מיטרא מיתחזי בחילמא ואמר שחוטו לי גברא ושחטו ליה ואתי מיטרא אבל בשאינו תולה תועלת בהם יותר מאחרים אלא שאומר לו הבא לי מים או עצים מותר להביא אף מעבודת כוכבים והכי איתא בירושלמי בפרק שמונה שרצים בכל מתרפאין חוץ מעבודת כוכבים עד שאמר לו הב לי עלין מעבודת כוכבים אבל אמר לו הב לי עלין סתם מביא לו עלין של עבודת כוכבים והא דאמרין בירושלמי ר' יונה הוה נמרמורין ואייתי ליה מן זכרות דחוו וזאת שיהא איתתין לר' אבא ושתה א"ר מנא אילו הוה ידע ר' אבא מן הן הויין לא הוה שתי אמר רב הונא מתניתין נמי אמרה כן אין מתרפאין בגלוי עריות התם נמי מיירי שאומר אותו דבר יועיל ולא אחר.

מהרש"א חידושי אגדות מסכת עבודה זרה דף נה עמוד א

ואמר כיון שזמן הגיע לצאת וכו'. ר"ל דודאי תשובה תפלה וצדקה מעבירין את רוע הגזרה שתתבטל אף בתוך זמן לבטל אף השבועה שנשבע שר היסורין אבל זה האיש שלא עשה כן ובאו היסורין עליו עד זמן שבועתו כיון שהגיע זמן לצאת ולא חזר בתשובה הולך זה לבית עבודת כוכבים וכו' סמך בזה אהא דקאמר לקמן בא לטמא פותחין לו וכו' דהא דמייתי לקמן והיינו דקאמר ר"ל מ"ד אם ללצים וכו' קאי אהני תרתי עובדא דמייתי לקמן ואהך דהכא ר"ל כיון שלא חזר בתשובה בתוך זמן זה כפי חטאו שישבו ממנו היסורין פותחין לו ליטמא ומזדמנין לו להלך אז לבית עבודת כוכבים ושיטעה בהם שבהליכתו שם נתרפא ע"י עבודת כוכבים ומפני שלפי ענין ולשון השבועה שלא תלכו אלא ביום פלוני לא בא רק למעט שלא ילכו ליסרו מקודם זמן ויום פלוני אבל שלא יתחילו ולא ילכו ליסרו לאחר זמן זה לא נתמעט דשמא יחזור בתשובה בזמן האיחור וכן שלא תצאו אלא ביום פלוני וכו' לא משמע להתמעט אלא שלא יפסקו ממנו עד יום פלוני כפי חטאו אז אבל שלא יבואו עליו היסורים עוד יותר מיום פלוני לא נתמעט באם לא ישוב וע"כ אמר שאמרו היסורין כיון שזה לא שב והלך לבית עבודת כוכבים דין הוא שלא נצא שלא בא לנו שבועה על זאת אבל חוזרין ואומרין וכי מפני ששטתה זה עשה שלא כהוגן נאבד שבועתנו שאנו ניסרו עוד ונאבד שבועתנו שלא

יאמרו שלא משום קיום שבועתנו יסרנו אותו עד יום פלוני שהרי גם לאחר שבועה ניסרו וע"ז קאמר רעים בשליחותם שלפי לשון השבועה בתחלת היסורין לא נתמעט אלא שלא יתחילו מקודם כפי החטא אבל שלא יתאחרו אינו בלשון השבועה דשמה יחזור בתשובה בזמן האיחור אבל הם רעים בשליחותם ומתחילין מאותו יום פלוני ולא מתאחרין וגם נאמנין בשבועתן דלפי השבועה לא נתמעט אם לא ישוב שייסרו אותו אף לאחר זמן כמ"ש לעיל והם נאמנין בשבועתן שיאמרו מצד קיום שבועתן ניסרו עד אותו זמן ולא יותר כמ"ש לעיל ודו"ק;

מהר"ל חדושי אגדות

אשר חלק הי לכל העמים וכו'. עיקר הקושיא שלא היה ראוי להיות המטר בא כאשר הם שוחטים אדם לע"ז, שהרי המטר הוא ביד השיי, ועל זה השיב שהחליקן בדברים, כלו' שהשיי עושה להם רצונם כמו שמביא אחר כך הבא לטמא פותחין לו ובודאי המטר הזה הוא פעולה זרה מן הפעולות והוא כמו כשוף וכיוצא בזה מן אוב וידעוני,

ולכך כאשר שוחטין האדם בא מטר, אלא שעיקר השאלה כי המטר שהוא ביד השיי שנותן מטר על פני חוצות, ולמה הקביה מביא המטר אחר שהם מכוננים לע"ז ולא היה ראוי שיהיה, ועל זה השיב כי השיי מביא אותם לטעות ואין מוחה בהם ונותן להם רצונם כאלו לא היו מכוננים לע"ז, ואין הפי' שהשיי מטעה אותם ונותן להם מטר כדי שיטעו, שאין זה כך. אע"ג דרשיי פי' בפ"י החומש אצל לפני בעל צפון הוא נשאר מכל אלקי מצרים והשיי נתן [לפניהם] להטעותן וכדכתיב משגיא לגוים ויאבדם. דבר זה בודאי נאמר על אומה שהם חייבין כליה, או נותן [לפניהם] להטעותן וכדכתיב ג"כ וחזקתי את לב פרעה, אבל בכאן איירי [ש]אין חייבים כליה ממקום אחר ואין השיי מטעה אותם אבל מניחם לטעות ואין מוחה בידם, וזה לשון החליק כי המחליק לשון לאתר אינו מוחה [על] אשר רוצ' לעשות, כך הקביה אינו מוחה בהם מלעשות, ולמה אינו מוחה בהם לטרדם מן העולם, והיינו שמביא על זה, הבא לטמא פותחין לו, פי' שאין מוחים בידו [מלעשות] החטא ואין הפי' כי פותחין לו מלמעלה השער

גת בשבטה (בנגב)

